

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ב אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות עד | דף הכולל: כתובות פה.
דף היומי בהלכה: מסימן ג"א סעיף ד' עד סעיף ו'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ו' 'וכדי להשקיט' עד פרק ו' 'ולכן מצינו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פרק ה' 'והחמישי כאשר יחשוב בגדולת הבורא' עד פרק ו' 'והחמישי הכניעה בענייני עולמו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מה הקשר בין שיפוצים לשידוכים? - סיפור טרי ומטלטל | הפירוש שהתחדש לרבי מסקולען
בין כתלי הצינוק הצר | איך אפשר לדעת אם התשובה התקבלה? | 2490

הסיפור היומי

האברך שפך את לבו באוזני הגר"ז הורביץ: כבר
ניסיתי את כל הסגולות, התפילות, בקשות הסליחה,
והשידוך המיוחל עדיין לא נראה באופק! האם
שיפצת את הבית בשנים האחרונות" - שאלו הרב

סיפור טרי ומטלטל שאירע בימים האחרונים עם אברך מהעיר אלעד

פתאום מקמצים בממון. השיפוץ יעלה הון, רק האדריכלית והמעצבת
יגזרו קופון ענק - אבל כשמדובר במנוחת השכנים. פה המקום לקמץ!
הורה לו הגר"ז הורביץ שימהר לפייס את שכניו, בקומה
העליונה יחל ובקומת הקרקע יכלה. אולי גם יגיש לכל אחד מעט
יין ומזונות. אבל לא יזוז עד שאחרון השכנים יתפייס עמו. ולא די
בזה, אלא יקפיד שכל אחד יענה ויאמר בפיו, בברור: "סלחת!"
כל זה היה לפני שבועיים. אתמול נכנס האברך אל הרב ובישר
לו בצהלה: "בני התארס!"
התברר שאכן, לפני הגעת בנו לגיל שמונה עשרה, ראה האברך
שהנה זמן שידוכים מתקרב ועמו זמן הוצאות גדולות, על כן
החליט למהר ולשפץ את ביתו לפני תחילת עונת השידוכים.
הוא סיים לשפץ כשבנו נעשה בן ח"י שנים. אבל מאז נתקעו
שערי שידוכים. שלוש שנים קשות ומרות חלפו. עד שהתחיל
את מסע פיוס השכנים. ויום אחרי שסיים להתפייס עם אחרון
השכנים ולשמוע הימנו 'סלחת'. נשברה הצלחת, למזל טוב.
(יקותיאל יהודה גנזל, המבשר, יום שלישי פרשת כי תבוא תשפ"ב)

את הסיפור הטרי והמטלטל שמעתי אתמול מפי הגה"צ רבי
זושא הורביץ שליט"א רב קהילות החסידים באלעד.
אברך מהקהילה החסידית באלעד נכנס אליו ועיניו אדומות
מבכי. הוא סיפר על שלוש שנות גלגולים קשות במהלכן בנם
הבכור מיטלטל בעולם השידוכים, ודבר אינו מתקדם. עוד הצעה
נופלת. ועוד הצעה. ועוד. הוא כבר ניסה את כל הסגולות הקיימות
- מעדות המזרח ומעדות המערב גם יחד. נסע ואמר ועשה. הוא
אפילו פנה לבקש סליחה ממשפחה עמה כמעט השתדך בעצמו
כשהיה נער והענין לא בא לידי גמר. סגולות יש - אבל השידוך
המיוחל, לא נראה באופק. והוא, אנה הוא בא?
"האם שיפצת את הבית בשנים האחרונות" - שאלו הרב.
האברך אישר שאכן כן. ביתו עבר שיפוץ מאסיבי. עם תוספות
ושיפורים. לפני שנים אחדות.
"והאם במהלך השיפוצים היו קידוחים וניסורים?" - המשיך הרב.
האברך אישר שכמובן קדחו גם קדחו. וכדרכם של שיפוצים, קדחו
גם בשעות מנוחת הצהריים (הרי כל יום של קידוחים עולה כסף. ופה

ערב אחד בעודו צועד ברחוב סמוך לביתו ניגש אליו לפתע יהודי לא מוכר ושאלו: "האם אתה הוא זה שנסעת אתי בעבר מתחנה פלונית לביתך, ובעת הנסיעה סיפרת לי סיפור על הישמח ישראל?"

כאשר מזיזים את כל העצות הצידה - זוכים לישועת ה' במהרה

הנס רוחו שבה אליו. החיוניות חזרה להיראות על פניו, וכוחותיו שבו אליו אט אט. לאחר זמן מה, כשהרבי התאושש די צורכו, פנה לשוב לאכסניה. בדרכם שאל הרבי את בנו: 'מהיכן שאבת את הביטחון הרב בדבריך? הן בהכירי אותך כי איש אמת אתה, בטוחני שלא אמרת את הדברים מן השפה ולחוץ, רק כדי להשיב את רוחי.'

"לא על דעתי הבטחתי את הדברים", השיב הישמח ישראל על אתר, "כי אם על דעת גדולים, הלוא הוא רבינו ישראל מרוז'ין זי"ע, אשר דרש בעניין זה את ביאור הפסוקים בתהלים (יג): "עד אנא תסתיר פניך ממני, עד אנא אשית עצות בנפשי" - הסתרת פנים תיתכן רק כל זמן שהאדם בטוח כי יש ברשותו עצה ופתרון למצבו (רופאים, יועצים מומחים, עסקנים, חוסן כלכלי, כישרונות אישיים וכו'). ורק כשהוא חש חוסר אונים, והקריאה פורצת מפיו: הביטה ענני ה' אלקי האירה עיני פן אישן המות, אזי זוכה הוא ל'ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה לה' כי גמל עלי'." "כשהרהרתי בדברים, חשבתי כי אף אנו עומדים במצב המתואר בפסוק זה: הרי אנו נמצאים בדרך שוממה, ללא כל רופא וללא משמש שיוכל לסייע בעדנו. ברור היה לי כי בשעה זו אין לנו כל עצה ותבונה אלא לפנות לקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, ולזעוק ולהתחנן לפניו שיעלה ארוכה למכאובך, וכך אכן אירע", סיים הישמח ישראל את דבריו.

הרב ש' סיים את הסיפור בדיוק כשהמכונית נכנסה לרחוב מגוריו. הוא מיהר להיפרד מהנהג בתודה וירד מהרכב.

כשנה חלפה מאז אותו מקרה. הרב ש' הספיק לשכוח מהמאורע זה מכבר, והנה באחד הערבים, בעודו צועד על המדרכה בסמוך לאזור מגוריו, לפתע ניגש אליו יהודי לא מוכר ושאלו: "האם אתה הוא הרב שנסע אתי בעבר מתחנה פלונית לביתך, ובמהלך הנסיעה סיפרת לי את הסיפור על הישמח ישראל?"

הרב ש' הופתע לחלוטין מהשאלה הישירה. ארכו לו כמה שניות להיזכר ולהשיב בחיוב. "שמע נא", המשיך איש שיחו בדבריו, "באותו ערב שנפגשנו, ציינתי עם זוגתי עשור לנישואינו. היה זה 'יום נישואין' עצוב וקודר בעבורנו, כאשר לצערנו לא זכינו עד אז להיפקד בזרע של קיימא. ניסינו כבר את כל העצות והסגולות ודרשנו בגדולי הרופאים והמומחים, אך דבר לא הועיל

עמידה בתחנת אוטובוס צדדית בשעת לילה מאוחרת וקרה, תוך המתנה ממושכת לאוטובוס המתעכב מלהגיע - אינה מן החוויות שנעים להיזכר בהן, אולם מתברר כי לעתים יכולה המתנה זו להפוך לבלתי נשכחת ולשמש פתח לסיפור השגחה מפתיע, כפי שאירע במעשה המדהים שלפנינו.

משנעצרה המכונית הקטנה סמוך לתחנה החשוכה, אבן כבדה נגולה מלבו של הרב ש', מגיד שיעור באחת הישיבות החשובות בירושלים. לאחר כמחצית השעה של המתנה חסרת תוחלת, שמח הוא לראות יהודי חם ואדיב, המאיץ בו בחיוך להיכנס לרכבו.

"להיכן פניך מועדות?", התעניין הרב ש' והנהג החביב השיב בשאלה: "להיכן הרב צריך?". הרב ש' ציין את מחוז חפצו והנהג פסק מיד: "אסיע אותך לשם". הרב ש' ניסה למחות ולסרב, אולם הנהג התעקש: "עד שמזדמנת לי האפשרות לגמול חסד שכזה, אני שמח לעשות זאת 'עד הסוף'!"

"כיוון שגמלת עמי חסד עצום, לכל הפחות הרשה לי 'לשלם לך' בסיפור", ביקש הרב ש' מהנהג החביב, ופתח מיד בסיפור חסידי אותנטי (המופיע בספר 'הישמח ישראל מאלכסנדר'):

"נוהג היה האדמו"ר הזקן רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, לנסוע מדי שנה לכפר באלטה הסמוך לאלכסנדר, כדי לנפוש ולהתרענן מעמל עבודת קודשו. בנו הגדול רבי ירחמיאל ישראל יצחק, בעל 'ישמח ישראל', הצטרף אליו למסעותיו ושימשו בנאמנות.

"פעם אחת נתקף לפתע הרבי בשיעול חריף. חיוורון עז התפשט על פניו, והוא התיישב בחוסר אונים על ספסל שניצב על אם הדרך. הישמח ישראל הביט באביו בדאגה רבה. בריאותו של הרבי הייתה לקויה למדי, ניכר היה מסבר פניו כי הוא שרוי בסכנת חיים ממשית. "חש אני כי קצי קרב", שח לבנו. אולם אז הושיט לו הישמח ישראל את ידו ואמר בביטחון: 'ניוח נא אבא מעט על הספסל. אל נא ידאג ממצבו, בטוחני מעל לכל ספק כי במהרה ישוב לאיתנו כבתחילה!'

"דברי הבן שנאמרו בביטחון רב התקבלו על לבו של הרבי הישישי. שמורות עיניו נעצמו והוא שקע בתנומה מרגיעה. בינתיים פסע הישמח ישראל אל מעבה היער. שם, בין העצים העבותים החל לזעוק בתפילה לרפואת אביו: 'ריבונו של עולם, אין מבלעדיך מי שיוכל להושיענו. חוס נא על אבי הצדיק שמוסר נפש לעבדך, ושלח דברך להושיענו...'

"כמחצית השעה חלפה. הרבי התעורר מתנומתו, ולמרבה

ברופאים, לא עוד נמתין בפתח בתייהם של עסקנים ומומחים... החלטנו לפנות אך ורק לבורא העולם מתוך אמונה שלמה והכרה כי מבלעדיו אין מי שיושיענו. "לפני כחודש", סיים האיש את סיפורו כשקולו נשנק מבכי, "זכינו אני וזוגתי לחבוק בזרועותינו ילד יהודי טהור, בסייעתא דשמיא...". (הרב ארז חזני, 'פרוי מתוק', בשם הגר"י זילברשטיין שליט"א)

לנו. ובדיוק באותו ערב קודר ועצוב פגשתי בך כמלאך מושיע. כמו נבואה משמים סיפרת לי את הסיפור המתאים ביותר לאותה שעה. סיפור שהסתיים בדברי קודשו הנפלאים של רבי ישראל מרוז'ין, "בטח לא חשבת שהסיפור ישנה את חיינו, אולם בעבורנו היה הוא כמו ברכ שהאיר לנו את העלטה והחשכה שבהן היינו שרויים. בשובנו לביתנו גמלה בלבנו ההחלטה כי יותר לא נדרוש

יהלומים מגדולי ישראל

נפשו של הרבי הייתה עגומה עליו. במשך שנים הוא אומר את התפילה הזאת מדי יום - כיצד לא חשב עד עתה על השאלה הזו? הוא החליט שאינו ממשיך הלאה עד שיפענח את התשובה

כיצד הגיעו המילים "ברוך גוזר ומקיים" לתפילת "ברוך שאמר"? - הפירוש שהתחדש לרבי מסקולען בין כתלי הצינוק הצר

את זמנו או ידרוש את תשומת לבו. הוא החל להתפלל תפילת שחרית, כשכל מלה נאמרה ברגש מעומק הלב, כל משפט נהגה בצירוף הפסקות למחשבה מעמיקה. הרבי הגיע לתפילת 'ברוך שאמר'. תפילה המכילה רצף של שבחים שאנו מברכים את ה', בהיבטים שונים זה מזה. הרבי התרכז בכל משפט בדרך שמעולם לא נהג לפני כן: 'ברוך שאמר והיה העולם, ברוך אומר ועושה, ברוך גוזר ומקיים'... כשהגיע לחלק האחרון, צצה במוחו שאלה: מדוע יזכרו כאן מלים אלה, הרי הן נראות יוצאות דופן בתוך תפילה זו. בדרך כלל, משמעות המלה 'גוזר' היא הנהגה קפדנית ולא רצויה לבני אדם. יתירה מזו, אנו אומרים שהוא לא רק גוזר גזירות, אלא גם מקיים אותם. ולכאורה, הרי כל המשפטים האחרים של תפילה זו מתארים את מידת הרחמים של הנהגת ה': 'ברוך מרחם על הארץ', 'ברוך משלם שכר טוב ליראיו, ברוך חי לעד וקיים לנצח', וכן הלאה. כיצד מתאימות לכאן המילים 'גוזר ומקיים'? הפך הרבי בדעתו והרהר: הרי השאלה על אודות המלים הללו כל כך ברורה, כיצד אפוא הוא לא חשב על כך קודם לכן? הלוא במשך שנים על גבי שנים הוא אומר את התפילה הזו מדי יום ביומו, וכיצד אף פעם לא עלתה במחשבתו השאלה שהמלים 'גוזר ומקיים' נראות שלא במקומן. מדוע לא חשב על כך קודם לכן? נפשו הייתה עגומה עליו, מפני שחשב שכנראה עד היום לא התפלל בכוונה הנכונה של המלים בתפילות שהתפלל מדי יום. הרבי החליט שהוא אינו ממשיך הלאה עד שיפענח מדוע המלים הללו מוזכרים כאן. הוא חזר על המלים שוב ושוב, כשהוא מנסה להעלות תשובה במחשבתו. לאחר זמן ממושך, עלה הדבר בידו. הוא היה מלא התרגשות ושמחה, מפני שכעת הרגיש שהוא מבין מדוע 'גוזר ומקיים'

הרה"ק רבי אליעזר זוסיא פורטוגל מסקולען זיע"א היה מפורסם באהבת ישראל העצומה שלו. לאחר מלחמת העולם השנייה, הרבי והרבנית אימצו באופן אישי קרוב לארבע מאות ילדים ודאגו לצרכיהם הפיזיים והרוחניים. הארגון שלו, 'חסד לאברהם', פעל לטובת אלפים אשר היו זקוקים לעזרה באותו הזמן והיה דוגמא ומופת לארגונים נוספים שעסקו באותו התחום. ר' קלמן דריבן מברוקלין שמע מפיו של הרבי את הסיפור הבא: כאברך צעיר ברומניה, השפיע הרבי על צעירים ומבוגרים להתקרב לאמונה בה', הוא שכנע אנשים צעירים שלא יצטרפו לצבא הרומני, מאחר שהעושים זאת מרחיקים את עצמם באופן מוחלט מדרכי היהדות בלא שיוכלו לשוב. במקום זה, הוא עודד אותם להצטרף לישיבה אשר שם ילמדו תורה, ואשר צעד זה ישאירם נאמנים למסורת אבותיהם ולמורשתה. יום אחד הלשין מאן דהו לשלטונות רומניה על הרבי שהוא מדריך צעירים כיצד להימנע מלשרת בצבא. השלטונות בדקו את הדבר ומצאו שאכן הטענה צודקת. הם תפסו את הרבי וכלאו אותו בצינוק לבדו בתא מלוכלך וחשוך, ולקחו ממנו את הכיפה ואת משקפיו. הרבי היה אדם חלש וחולני, ובראותו את מצבו בתא הקר והלח, אשר המקום היחיד שיכול לשבת או לנוח בו היה האדמה הקרירה והמעופשת, דימה שסופו קרב. הרבי רצה להתפלל, אך ראשו לא היה מכוסה, לכן משך את החליפה שלבש מעל לראשו והחל לפזם בקול את התפילות בעל פה. תפילת שחרית גם ביום רגיל נמשכה אצלו לפעמים מספר שעות, וקריאת שמע בשעת תפילת מעריב הייתה עשויה להימשך עשרים וחמש דקות. גם על פי סדרי התפילה הרגילים שלו דקדק תמיד בכל מלה שבתפילה, אך במצב המיוחד שהיה שרוי בו הוצרך לדקדק יותר, ושם, בבית הכלא, לא היה כל ענין שיתפוס

של ייאוש. הוא החל להאמין שזהו רק ענין של זמן עד שיינצל. ואכן, לאחר ימים מספר, בהתערבותם של אנשים מבחוץ, שוחרר הרבי מידי השלטונות הרומנים. מדי שנה, ביום השנה לשחרורו מבית הכלא היה הרבי מכנס את חסידיו ואנשי שלומו, מספר להם מקרה זה, ומסביר את הפירוש החדש והמעודד שמצא במלים 'גוזר ומקיים'. בכך היה הרבי מעודד את כל הנאספים שלעולם אין להישבר במצבים קשים, מפני שהשי"ת גם בעת גזירה נותן כח להולכים בדרכיו.

(ספיר ויהלום פר' שמות פ"א, להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א; הובא ב'ליקוטי שמואל')

אכן מתאים לתפילה זו. המלה 'מקיים', חשב הרבי, יש לה שני מובנים: בנוסף לפירוש 'מוציא לפועל', פירושה הוא גם כן: 'נותן כח לסבול, להתגבר ולהחזיק מעמד'. זוהי הכוונה כאן: לפעמים ה' צריך לגזור דבר מה על בני אדם. הוא חייב להעניש, על כל סיבה שה' מוצא לנכון. אך באותו הזמן, ה' נותן את הכוח והיכולת לסבול ולהתגבר, על מנת שהאדם יוכל לעמוד בגזירה. זוהי הכוונה במלים 'גוזר ומקיים'.

הרבי הבין שהוא עצמו, באותו זמן, נמצא ב'גזירה'. אך מאותו רגע ואילך הוא הסתכל על מצבו בחיוביות מפני שידע שה' גם 'מקיים' אותו כדי שיוכל לעמוד בגזירה. הוא כבר לא היה במצב

הסיפור היומי

בית הכנסת כבר התרוקן לגמרי, רק רבי משה אהרן ישב בפנינתו ולמד. לפתע נפתחה הדלת ולמקום נכנס הגביר הנכבד אותו כבר הספיק להכיר היום. הוא התהלך מעט אנה ואנה, ואז ניגש היישר אל ר' משה אהרן וביקש לשוחח עמו

כוחה של תפילה בזמנה

מתוך אמונה פשוטה וביטחון במצות הצדקה, שהשי"ת בעצמו שכל כספו וזהבו של עולם שלו מעיד בה (מלאכי ג, י): "ובחננוני נא בזאת אמר ה' צבקות אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

מעמד הצדקה היה קצר ונהדר, כשהנגיד עומד בשמחה ונדיבות לב, בידו מחזיק שטרות רבות של מאה פרנק (!) שוויצרי, סכום נכבד ונאה, ומעניק לכל דורש ולכל מבקש לצדקה. וכמובן היה זה רק תחילת הסכום, המינימום... ולמי שהוסיף לבקש ולחנן 'בתחנונים ידבר רש', היה מרים בטוב ליבו תרומה הגונה בסכומים גדולים פי כמה.

שמח רבי משה אהרן על שמועה זו, ורצה לגשת אל אותו מעמד, שכן בתרומה גדולה ונאה יוכל לחסוך זמן יקר ולא יצטרך לכתת את רגליו מבית לבית, וכך יוכל לסיים מהרה את נסיעת המגבית המפרכת שבמדינת הים. דא עקא, כששאל על שעת התפילה בבית הכנסת של אותו גביר, התברר שנוהגים הם להתפלל לאחר 'זמן תפילה' הראשון והמהודר. תיכף כששמע זאת ר' משה אהרן דחה את כל התוכנית בשתי ידיים, על 'זמן תפילה' אין שום אפשרות לוותר, יהיה מה שיהיה! - פסק בנחרצות.

את מעמד הצדקה שלאחר שחרית אמנם 'הפסיד' ר' משה אהרן באותו יום, אבל ליבו היה שלם עם אלוקיו בשמחת הידור מצות התפילה בזמנה. הוא לא אמר נואש, והחליט לנסות לכל הפחות בגדר 'השתדלות' לגשת לאותו בית כנסת לתפילת מנחה, אף כי הובהר לו שלא מתקיימת אז שום 'חלוקה', וכל בעלי הצדקה המבקשים את נדבת נגיד זה מגיעים אליו רק במעמד של שחרית, מכל מקום לא נמנע ה'משולח' הנכבד מלעשות את

סיפור הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:

הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, המשגיח המפורסם ריש מתיבתא דשיבה קדושה קמניץ פה עיה"ק ת"ו, נודע כאיש צדיק וירא שמים מופלג המקפיד על קלה כבחמורה, וזכה להעמיד עדרים של תלמידים יראים ושלמים.

בין שלל מעלותיו וצדקותיו היתה עבודת התפילה כנזר עטרה לראשו, כשהיה שופך לבבו כמים לפני קונו. ואם בכל ימות השנה כן, על אחת כמה וכמה בימי הרצון של חודש אלול וימים הנוראים, שהיה כולו חרדת קודש בדחילו ורחימו, כשכל תלמידיו האהובים מקבלים דוגמא מוחשית של תפילתם של ישראל בעת הרצון דנן. הקפדתו בהלכות תפילה כמו בשאר המצוות היתה בלא שום קולות ופשרות, והיה שומר ומשגיח תמיד שלא לאחר ח"ו את זמן התפילה כדת וכדין.

באחת מנסיעותיו שערך לטובת הישיבה הקדושה הגיע לארץ 'שוויץ', שם סובב בין הערים הנהדרות שדרים בהם אחינו בית ישראל. בנדודיו בין הרי האלפים היפהיים של 'ציריך' ו'סנט-מוריץ' לא חיפש את הטיוולים הנעימים, רק דבק במטרת תכלית נסיעתו לביסוס וחיזוק הישיבה. גם בעוברו בין הנחלים והאגמים השוצפים שבדרכי 'לוגאנו', 'באזל' ו'לוצערן', היה כולו דבוק באש קודש להתרים את נדיבי עם הנגידים העשירים להרמת קרן התורה בהיכל ישיבת קמניץ.

והנה הגיעה שמועה לאוזניו, על מנהגו היפה של אחד מגדולי הנדיבים השוויצריים, עשיר גדול בעל הון רב, המתייצב מדי יום לאחר תפילת שחרית למעמד קצר של 'חלוקת צדקה'. - כך פותח לו הנגיד האדיב את סדר יומו, בטרם ניגש אל עסקיו המסועפים,

שליחות קדשו.

לאחר תפילת מנחה ניגש בעדינות אל הגביר החשוב, התגבר על אי הנעימות, והתנצל על כך שלא היה כאן בשחרית, ואולי ניתן לבקש מלפניו על עמו, בחורי חמד צעירי צאן קדשים של ישיבת 'קמניץ'. מתחילה הקפיד מעט הגביר על החריגה מן הזמן המקובל לבקשת נדבות, אבל מיד כשראה שהמדובר באיש של צורה יהודי תלמיד חכם, לא אבה לדחותו כהרגלו למעמד שלמחרת, הוא הוציא מכיסו שטר של מאה פרנק והעניק לו כפי שרגיל לתת בחלוקת שחרית.

ר' משה אהרן הודה למטיבו בכל לב, ובירכו בברכת הצלחה טובה. ותיכף ניגש אל ארון הספרים הוציא בחשק ובצימאון את ה'גמרא' האהובה עליו, התיישב לו במנוחה בפנית בית המדרש, ועד מהרה התרפק בעמל מתיקות יגיעת התורה, בהמתנתו לתפילת ערבית.

הגביר שישב במרום מקומו הנכבד שבמזרח ראה את היהודי החשוב רכון על תלמודו, והוא נשא מאוד חן בעיניו, הוא נפעם מצורת הנהגתו העדינה ודיבורו עמו בכבוד ובדרך ארץ, ואף נהנה מן הברכה שבירכו בכנות ליבו. הוא קם בהשקט ממקומו וניגש אל גבאי בית המדרש בשאלתו, אם מכיר הוא אולי את ה'אורח' החדש שם בפניה, מה טיבו ומהיכן בא.

בוודאי! ענה הגבאי, הלא זהו המשגיח המפורסם של 'קמניץ' בירושלים עיה"ק, איש מורם מעם תלמיד חכם מובהק מרביץ תורה, ומחנך בחסד עליון. כששמע זאת העשיר ובהביטו בהדרת פניו של האורח הדגול, ניגש אליו שוב ותחב אל תוך ידו עוד שלוש מאות פרנק (!) בתוספת ברכה להצלחתו ושגשוג הישיבה. ר' משה אהרן שמח לקראתו, ושוב הודה לו בחפץ לב והוסיף לו ברכה נוספת להצלחתו בכפלים לתושיה.

והנה הגיע זמן גלילת אור מפני חושך, הערב ירד, והציבור ניגש לתפילת ערבית. עם תום התפילה התפזר הקהל איש איש לביתו ולעסקיו, ור' משה אהרן שהתקשה מאוד להיפרד מן הגמרא הקדושה, התיישב שוב על מקומו כדי להספיק 'לחטוף' עוד זמן לימוד כמידת האפשר, עד שייצא למלאכתו מלאכת הקודש בתיקון הנשגב של ריצת רגליים לצדקה.

בית הכנסת התרוקן לגמרי, רק האורח הירושלמי הנאמן ישב לו בפניתו בשמחת תורתו בדבקות אלקים חיים. לפתע נשמעה הדלת נפתחת, מי זה מופיע פה פתאום בחשכת לילה? נחרד מעט ר' משה אהרן, הוא לא הכיר את אנשי העיר, וחשש שמא

איזה 'גוי' מקומי נכנס בראותו את האור הדולק בביהכ"נ. ברם מה מאוד הופתע להיווכח שהנכנס הוא לא אחר מהגביר הגדול בכבודו ובעצמו. הוא התפלא מעט על ביקורו של העשיר בשעה מאוחרת שכזו בבית הכנסת, ונרגע שאין כאן לא 'גוי' ולא 'שייגץ', וחזר לשקוע בתלמודו.

הגביר פסע פנימה, התהלך מעדנות ברחבי בית המדרש הנאה והמפואר אנה ואנה, התקרב אל הפינה האחורית, וניגש היישר אל האורח החשוב, שכבר הספיק להכירו משתי התרומות המכובדות שהעניק לו ב'מנחה-מעריב'. הוא התיישב בנינוחות על יד ר' משה אהרן, וביקש לפתוח עימו בשיחה קצרה.

"הקשב נא לי צדיק יקר", פתח הגביר, "כשראיני בכ היום את מידת יושרך וצדקתך, ואת מסירות נפשך הגדולה למען הישיבה הקדושה, נשאת מאוד חן בעיני. והנה כשיצאתי לאחר מעריב אל בית העסק הגדול שלי כאן במרכז העיר, ניגשתי היישר אל עסקיי, ובסייעתא דשמיא מופלגת עלתה ההצלחה למעלה מן המשוער, ברכתך הכנה פעלה כנראה את פעולתה, הכל התנהל בזריזות למישרים, וכעבור זמן קצר 'סגרת' כמה עסקאות טובות, שהניבו פירות של רווחים נאים ביותר. יצאתי מבית העסק לביתי בלב מלא שבח והודיה לבורא ב"ה, על ההצלחה היומית היפה של הביזנס, וכאות תודה לקל הטוב והמטיב הפרשתי סך הגון לצדקה.

"והנה עתה כשעברתי כאן בדרכי הביתה, וראיתי האור בוקע מחלונות ביהכ"נ, נכנסתי לראות אולי ימצאו כאן 'בעלי צדקה' הרגילים במלאכתם כאן, כדי לחלק לידיהם מן הצדקה הגדולה. אך היות שאיני מוצא כאן כעת אף אחד ברצוני להעניק לך את כל הסכום כולו, לפאר את בית ה' שבירושלם קרתא דשופרא".

על אתר שלף המיליונר מכיס חליפתו המהודרת 'מעטפה' שמנה ונכבדה מלאה מרשרשים של כמה אלפי פרנקים טבין ותקילין! כשרבי משה אהרן מודה לו ולהשי"ת המשלחו בכל לב, ונפרד ממנו בשלום.

ואף אנו למדנו אגב אורחא, כמה טובה וברכה הביאה ההקפדה על 'תפילה בזמנה', כאשר קיים בנפשו "את פניך ה' אבקש", בתפילתו הסדורה כראוי לפי מעלתו - שזכה על ידי זה לאותה ברכה עצומה בשפע רב, ואילו היה 'מוותר' על הקפדתו, ומקל לעצמו להתפלל 'רק' באותו יום לאחר הזמן כדי שלא לפספס את מעמד הצדקה של שחרית, היה ככל הנראה יוצא משם עם מאה פרנק בלבד, ותו לא מידי!

(טיב הקהילה)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

המתח שלנו בימי אלול - לא רק שאינו מסייע אלא מזיק מאוד. מי שמגיע בהרגשה של מתח לראש השנה - לא עשה כלום. לא לכך התכוונו גדולי המוסר בעוררם על סגולות הימים הנוראים

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשיחה מרתקת עם מבט מיוחד על הימים הנוראים

שלו, הוא לא יוכל לפעול בשיקול דעת להשיג לעצמו פרקליטים טובים, שכן בהיעדר יישוב הדעת הוא איננו אדם.

הבה נשאל את עצמנו: וכי הקדוש ברוך הוא רוצה שהאדם יאבד את עשתונותו, וייכנס למתח ולחרדה, שבדורנו אין בהם כל תועלת? הקב"ה דורש מאתנו כוח רצון ותשוקה להתקרב אליו, לא יותר מזה. גם מי שמסוגל לעבוד את בוראו היום באימה ובריאה, אין הכוונה שהוא לחוץ ומתוח. מי שלחוץ איננו אדם, ולפני שעושים תשובה, צריך קודם כל להיות בגדר 'אדם'...

אז מהי ההגדרה? שמחה? עד כדי כך?

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין כתב פעם לבחור בסוף ימי בין הזמנים של אב: "הנה הימים המאושרים משמשים ובאים"... הנביא אומר: "דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב", הקב"ה קרוב אלינו, הוא נמצא כאן ועכשיו, הפסוק הזה מכיל בקרבו אושר עצום. לחץ לא-חיובי מקשה על בן תורה להבין את השמחה הזו. חבל, חבל שאין הם מרגישים את התחושה הנפלאה הזו, שהמלך הגדול, מלך מלכי המלכים, שבידו כל המפתחות לכל הבקשות והרצונות, המלך הזה שהוא גם אבא שלנו - נמצא עתה הרבה יותר קרוב אלינו, ויש בידנו אפשרות לבקש כל מה שנרצה. בשל קרבתו היקרה בימים אלה הוא גם ימלא בקלות רבה יותר את בקשותינו. היש לנו ימים מאושרים ושמחים יותר מאלה שאנו עומדים עתה בעיצומם?

בעבר, החרדה שפיעמה בלבבות לא גזלה את השמחה והאושר על עצם היותם של ימים אלו ימי רחמים וסליחה. המוח של היהודי ידע לעשות את ההפרדה בין השמחה ובין היראה. אולם בדורותינו החלושים איבדנו את ההבחנה הזו. אנחנו לא מסוגלים להגיע בקלות לדרגה של האלול של קלם או נובהרדוק.

השלב הראשון בימי התשובה הוא השמחה על הזכות שניתנה לנו. רק מי שכבר איתן בשמחה פנימית זו, הוא זה שיכול להתחיל לחשוב על הצד השני - של החרדה מאימת הדין - בלי שמחשבות אלו תפגענה באושר הפנימי ובשמחה הגדולה של חודש אלול.

אבל איך אדם מסוגל להיות בשמחה, כאשר הוא יודע כמה

עיוות וחטא בשנה האחרונה?

זהו השורש לבלבול הגדול, התוקף אותנו בימים אלו, כאשר אדם חושב שכבר אין לו כפרה, כי הוא חטא ושב, חטא ושב, ועוד פעם נפל, עד שהיאוש אוהז בו. כן, הוא מאמין שהימים האלו

באופן טבעי, מי שזוכה להבין יום הדין מהו, מתמלא לכאורה חרדה עצומה: איך אזכה בדין?

אסור להתמלא חרדה ומתח. תשובה עושים רק מתוך שמחה. אנחנו צריכים לדעת, שאנו חותמים חוזה לשנה החדשה, אבל מתוך שמחה וטוב לבב.

אבל כשרואים את כל הצרות שהיו בשנה האחרונה, הן לכלל והן לפרט, ההרגשה הטבעית היא פחד. פחד גדול מהבאות....

איך אנו אומרים? "אבינו מלכנו". אסור לנו לשכוח את זה. המלך הרם והנישא, השופט, שיושב על כס המשפט - הוא אבא שלנו. אתו אנו הולכים לחתום על חוזה לשנה החדשה. צריך לשוב בתשובה, אבל לדעת שמדובר באבא שלנו, לעשות זאת מתוך שמחה ולקבל קבלות טובות. כשיש שמחה, הלב פתוח ומקבל יותר.

חלילה לאבד את התקווה. נזכור את דברי הצ"ח בפסחים, האומר על הפסוק "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד", שיש פעמים שאדם רואה את מידת הרחמים - ה', ויש שאדם נפגש דווקא במידת הדין - 'אלוקינו', אבל אחרי הכול - 'ה' אחד!

זה אותו אבא, שפעם מלטף ומחבק את בנו, ופעם - בראותו שהילד זקוק לחינוך יסודי יותר - מכה אותו. אבל זה אותו אבא, העושה בנו כחומר ביד היוצר. הוא זה המעלה עינויינו מערב, והוא גם יביא סליחתנו מבוקר. הוא יעלה ארוכה ללב שבור, והוא יתבע את האדם על כל מעשה ומעשה.

אם מדובר באב, ואבא טוב כל כך, הרי ברור שכוונתו לטובה, ורק לטובה. אם כך דבר אחד צריך לסלק מאתנו בכל מחיר: את העצב המיותר.

מי שמגיע בהרגשה של מתח אל הימים הנוראים - לא עשה ולא כלום. לא לכך התכוונו גדולי המוסר, בעוררם על סגולות הימים הנוראים, ולא זו הדרך בחר ה', הרוצה בתשובת רשעים, ומשיט ידו לכל מי שרוצה להתקרב.

כשמספרים על גדולי המוסר, שבהיכנסם לימי חודש אלול היו לובשים ארשת של חרדה, אין בכך אפילו קורטוב של השוואה ל'מתח' המקובל במחוזותינו. החרדה של גדולי המוסר, רבי ישראל סלנטר ורבי אצל'ה פטרבורגר, העלתה אותם לדרגות עליונות ונישאות. לעומת זאת, המתח שלנו בימי אלול - לא רק אינו מעלה, אלא עוד מוריד את האדם לשאול תחתיות. לכן ברור שלא זו הדרך. גם בבית דין של מטה, אם אדם ייכנע למתח

כל אחד מאתנו מקבל מכתב כזה מהקדוש ברוך הוא עצמו, בימים אלו וגם כל השנה. גם הוא, בחיבה גלויה, מבקש מאתנו בתחנונים: בכל מקום שאתם נמצאים, מכל מקום שאליו התדרדרתם, צאו מהבוץ, אני רוצה אתכם שוב לידי. בואו אליי, בואו, רק תבואו - - -

איך אמר פעם המשגיח הגר"ש וואלבה זצ"ל? אם היו שואלים אותנו חידה: מהו הזמן שכל הבריאה שמחה וחוגגת בו? היינו משיבים ואומרים שכך יהיה מן הסתם רק כאשר יבוא המשיח. ומה היא האמת? "ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם העם ומלואו, יעלו שדי וכל אשר בו", ומתי? "לפני ה', כי בא לשפוט את הארץ!" הדין והמשפט של הקדוש ברוך הוא מעורר את כל הבריאה לעלו ולשמחו. המטרה של המשפט העליון היא - שנזכה בחיים טובים יותר. לכן קורא לנו הקב"ה לבוא אליו, שנחזור בתשובה, כדי שיוכל להשפיע עלינו את כל ההשפעות הטובות. (מתוך ראיון למרווה לצמא אלול תשע"ה)

מסוגלים לתשובה, ושהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, אבל כל זה נוגע לחבריו. הוא? זה שהכעיס כל כך את בוראו? אין לו תקנה. כך הוא חושב, אבל מה לעשות שהקדוש ברוך הוא חושב אחרת? מה לעשות שאלוקי מרום רוצה גם בתשובת רשעים גדולים ממנו בהרבה?

היה פעם בחור, שבעקבות משבר עזב את הישיבה והתגייס לצבא. פעם אחת קיבל גלויה מחבר בשם שמואל. הוא לא זכר חבר בשם כזה, אך כאשר פתח את המכתב - התעלף כמעט. היה זה ראש הישיבה הגר"ש רוזובסקי זצ"ל, שכתב לו: יקירי ואהובי, בכל מקום שאליו הגעת, בכל מקום שבו אתה נמצא, אני רוצה לפגוש אותך ולשוחח אתך.

הבחור לא היה יכול לעמוד מול פרץ רגשותיו, ופשוט ברח מהבסיס והגיע לישיבה. הוא פגש את ראש הישיבה, שהמתין לו כל כך, והקדיש בעבורו לילה שלם כדי לשוחח עמו, ובסופו של דבר - שב לישיבה.

הסיפור היומי

**בחצות ליל ש"ק יצאנו מביהמ"ד, ועינינו חשכו:
המכונית שלנו כמעט נעלמה, היא הייתה מוסתרת
כמעט כולה תחת הררי אשפה... בהינו אחד בשני,
אך לא נותר לנו משהו לעשות. שבת היום**

"אבל במוצ"ש, לאחר שסיימנו לחלץ את המכונית ממקום 'קבורתה' ושכנו הביתה, הבחנו שפניה של אמא קורנות באופן מיוחד..."

מקום מסוים בסמוך מאוד לבית-מדרש: "הנה, יש חניה!" המקום הריק כביכול ציפה שאבא יחנה שם את רכבו. התפלאנו איך נותרה חניה מוצלחת שכזו פנויה, אך לא התעמקנו בכך יותר מידי. הודנו להקב"ה וחיש נסחפנו לקלחת ההכנות לכבוד השבת המרוממת.

בצילו של הרבי שכחנו מכל טרדותינו והתעלנו "טפח מעל גבי הקרקע". כך, בהתעוררות עצומה סיימנו קבלת-שבת ומעריב ופנינו לסעודת שבת ההמונית לרגל השמחה, והטיש המרומם. בחצות ליל יצאנו מבית המדרש לכיוון הפנימייה הסמוכה בה התאכסנו, והנה חשכו עיננו: המכונית שלנו כמעט נעלמה, היא הייתה מוסתרת כמעט כולה תחת הררי אשפה!

בהינו אחד בשני, אך לא נותר לנו משהו לעשות. שבת היום להשם.

במשך כל השבת עקבנו אחר מצב הרכב, וליתר דיוק אחר גובה האשפה שכיסה אותו.

מיד עם צאת השבת מיהרנו למקום. למרות אי הנעימות, והתחושה הרעה שהלכה וגברה מרגע לרגע, התחלנו לפנות את האשפה. מפני כבוד הקוראים לא אכנס לפרטים נוספים, אך אומר שזו הייתה חוויה לא נעימה בלשון המעטה.

בעצומה של תקופת השידוכים שלי, הגיעה ההזמנה. ההזמנה מהחצר החסידית אליה אנו משתייכים, להשתתף בשבת שבע-ברכות של נכד האדמו"ר.

יצאנו מהבית אבא, אני אליהו הבכור ושני אחי שמעל גיל בר-מצוה.

אחי שמחו וצהלו לקראת השבת המרוממת והמהנה, אבל אני ואבא היינו רחוקים מאוד ממצב רוח עליו. הסיבה: חודש לפני שבת זו הציעו לי הצעה מאוד מיוחדת ממשפחה מפורסמת, חמה ולבבית. כבר חלפו שבועיים וחצי מאז ענינו תשובה חיובית, אבל הצד השני "סחבו" וענו כל הזמן תשובות מעורפלות שסחטו אותנו רגשית. כי מצד אחד הם לא ענו תשובה חיובית - שהייתה מאוד משמחת אותנו - ומצד שני גם לא זכינו בתשובה שלילית שהייתה מאפשרת לנו לגשת להצעות אחרות [גם הייתה מזכה ב'אין שמחה כהתרת הספיקות']

אז כך, בעודנו במצב רוח קודר של "קרחים מכאן ומכאן", יצאנו להשתתף בשמחה. הגענו לבית המדרש הגדול של החסידות שלנו, לפליאתנו הרב כבר היו כל החניות במקום תפוסות - למרות השעה המוקדמת יחסית. נסענו לאורכו של הרחוב הלך ושוב, הסתובבנו גם ברחובות סמוכים והכל תפוס. לפתע, כשחלפנו שוב בסמוך לבית המדרש הצביע אחי על

תשובה חיובית היה הדבר הבא: במסגרת הבירורים הם שמעו כי אנו משפחה "רצינית ומאופקת" (מה שבהחלט נכון...) בהיותם משפחה חמה ולבבית, העדיפו להתקשר עם משפחה בסגנון שלהם.

באותו מוצאי שבת הבחין חותני-לעתידי, כיצד אנו מפנים הררי אשפה שהסתירו רכב ליד בית המדרש. הוא לא ידע שהרכב שייך לנו, אלא חשב שהתגייסנו לעשות חסד עם יהודי שרכבו נקבר תחת האשפה. באותו רגע נפלה אצלו ההחלטה: משפחה איכותית שכזו שלא נשאת אדישה נוכח מצוקת הזולת - אפילו במחיר כזה של אי נעימות - לא ייתכן שהם כל כך מאופקים ורציניים. השידוך מתאים!

במקרה הנוכחי מדובר בעוד אחת מנפלאות ההשגחה, אך ככלל האמת היא שכל מי שגומל חסד עם הזולת מתוגמל מהסביבה. רואים בו אדם חיובי! רוצים בקרבתו! ובשמחתו! (איש לרעהו, עקב תשע"ט)

לאחר שסיימנו את המשימה, התניע אבא את הרכב והחנה אותו במרחק כמה רחובות. משם חזרנו לבית המדרש כדי להשתתף בהמשך בסעודת מלווה-מלכה. עם סיום השבת כולה ארזנו את החבילות וחזרנו הביתה. איך שנכנסנו הבחנו שפניה של אמא קורנות באופן מיוחד: לשמחה מה זו עושה? אמא לא ענתה אלא רמזה שתספר לנו מאוחר יותר...

הילדים נרדמו ואמא יצאה וסיפרה בהתרגשות: רבע שעה לפני שנכנסתם התקשר השדכן עם תשובה חיובית! בתוך שתי פגישות - כמקובל בחצר החסידית שלנו - כבר שברנו צלחת.

רק לאחר החתונה נסגר לי המעגל ונדע לי מה התרחש באותו ערב: כאשר הגיעה ההצעה עם שמי למשפחת אשתי, הם ביררו ושמעו אינפורמציה מאוד טובה. אך מה שעיקב בעדם מלתת

יהלומים מגדולי ישראל

איך אדם יכול לבדוק אם תשובתו התקבלה? מדוע היה הרה"ק מבעלזא זצ"ל הולך לישון סמוך לזמן אמירת סליחות? והעצה של הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל לזכות בדין

לקט עובדות שנרשמו מפי מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א על עבודת חודש אלול

כשהיה הגר"ח מוואלז'ין זצ"ל מגיע בסליחות לקטע "עזרא הסופר אמר לפניך אלוקי בושתי ונכלמתי להרים אלוקי פני אליך", היה חוזר על זה כמה פעמים בהתרגשות נוראה ובבכיות נוראות, ואמר: הלא עזרא הסופר מעיד על עצמו שאין לו עזות פנים לעמוד לפני הקב"ה מרוב בושה מחטאיו, ומה אנחנו יתמי דיתמי לעומתו נוכל לומר אחריו.

הייתי אצל מרן הגרי"ז זצ"ל במוצאי שבת באלול, ושמעתי היאך חוזר ואומר בשקט לעצמו "סמר מפחדך בשרי וממשפטך יראתי". ושמעתי עוד שמרן זצ"ל אמר שכמה שבועות לפני ראש השנה כבר אין לו טעם באוכל כיון שהוא נזכר מפחד יום הדין.

מרן הגרי"ז זצ"ל היה אומר, שישנם הרבה אנשים שרגועים בימי הדין ומדמים שהם בעלי ביטחון, אך באמת אין הם בעלי ביטחון אלא אדרבה - יש להם חיסרון באמונה, שאינם מרגישים

מקובלנו על הגר"ח מוואלז'ין זצ"ל, שדיבר דרשה בעיר בפני בעלי בתים בימי הסליחות, ועורר את הציבור לבכיות עד שלפי השמועה היו מהם שהתעלפו, ובפרט כשתבע בדרשתו על שאנחנו מזלזלים ולא מכירים בגודל חשיבות לימוד התורה, שהרי בזמן קצר יכול האדם לזכות לחיי נצח, ואנחנו מזלזלים בזה.

והביא את דברי הגמ' בסנהדרין (צ"ט ע"א) על הפסוק (במדבר ט"ו ל"א) "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת הנפש ההיא", שזהו מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, כי בזה שרגיל לבזבז את זמנו לדברי הבל במקום לעסוק בתורה, הרי הוא מבזה דבר ה' וחייב כרת ונשמתו נכרתת ונאבדת מעולם הבא - והתחיל הגר"ח לבכות וזעק: "כולנו הרי מצפים לעולם הבא, ומי יודע מה הוא המצב האמתי שלנו בעולם הבא, שהרי אנחנו מבזבזים זמן, ומי יאמר ניקתי לבבי, והרי אין אנו עוסקים בתורה, ועל זה נאמר הכרת תיכרת הנפש ההיא מיישראל לעולם הנצח". וכל הבעלי בתים שהיו שם געו בבכייה מרוב התעוררות, והגר"ח עצמו כמעט התעלף מרוב הבכיות והפסיק את דרשתו באמצע.

עצמו אם עשה תשובה כראוי או לא, היא על ידי שיבדוק עצמו אם לאחר ששב בתשובה הוא מצליח יותר בנקל לכוון בתפילה, שהרי מבואר בזוה"ק ובאריז"ל שהמחשבות זרות שמפריעים לאדם להתפלל בכוונה, אלו הם העבירות שיוצרות "קליפות" שתפקידן הוא להפריע ולבלבל את האדם בעת התפילה, ולכן אם כבר הופחת אצלו או שהוסר ממנו לגמרי ההפרעות בתפילה, זהו סימן ברור שתשובתו נתקבלה, וזהו מה שנאמר "קחו עמכם דברים" - קחו את הדברים שאתם מתפללים, ועל ידם תבינו ותדעו אם הצלחתם לשוב אל ה'.

סיפרה לי אמי ע"ה, שבילדותה במינסק היה השמש מעורר את הציבור בכל בוקר בימי חודש אלול בניגון הקורא "קומו לעבודת הבורא", והיו מתעוררים לקום בזריזות. וטעם הדבר נראה, כי הקימה לעבודת הבורא היא יסוד העבודה, שכיון שקם בזריזות הרי כל היום מלא בזריזות, ולכן היו נוהרים בחודש אלול בקימה בזריזות שהיא יסוד העבודה.

מנהג נאה ראיתי אצל אבי זצ"ל, שהיה לומד בכל השבתות של חודש אלול בשולחן שבת את דברי הרמב"ם הלכות תשובה יחד עם כל בניו (ולאחר הסתלקותו המשיכה אמי ע"ה אחריי ללמוד את דברי הרמב"ם, בניגון מעורר כבעלי המוסר, ובבכיות ודמעות כפשוטו).

סיפר לי המשמש בקודש אצל הרה"ק מהר"א מבעלזא זצ"ל, שהרבה פעמים היה הרבי ער כל הלילה, ועכ"פ מעולם לא היה הולך לישון במיטה אלא היה לומד ונרדם על מקומו, אך בימי הסליחות - בהגיע הזמן סמוך לסליחות ממש, הלך הרה"ק ז"ע לישון אפילו לרגעים ספורים כדי שיוכל לקיים "קימה" לסליחות, לקיים מש"כ הש"ע 'לקום' לסליחות, דכשמדובר על "קימה" היינו משינה דוקא, שזה עצמו תיקון גדול לקום משינתו לסליחות, וביקש שיעוררוהו בקול הקורא "סליחות, סליחות!".

כלל את גודל הפחד מיום הדין, ונמצא שמה שהם רגועים אינם מחמת בטחונם בהקב"ה אלא מחמת חוסר האמונה במשמעות המשפט, וזה אינו נחשב לבטחון כלל, כי בעל ביטחון הוא רק מי שמרגיש את גודל הצרה - ויודע שמצד המציאות יש סכנה גדולה ביום הדין, ומרוב פחד הוא מזדרז להרבות בצדקה ותשובה ומעשים טובים, ואז הוא שם את מבטחו על הקב"ה, והוא נחשב לבעל ביטחון אמתי - שרגוע מחמת בטחונו בה', ולא מחמת העדר ידיעת הצרה.

שמעתי מפי מרן הגרי"ז זצ"ל לפרש בתוכן מידת "אמת" ב"ג מידות, אשר בפשוטו תמוה מהו המעלה בזה שהקב"ה אינו שקרן, ופירש בזה מרן זצ"ל, שהקב"ה שופט בתכלית האמת - ואין אמת כמוהו שמדוקדק מכל הצדדים, שכל עגמת נפש שבאה לקרובי הנידון בתולדה מהמשפט, גם היא בכלל המשפט, ואם לא מגיע לקרוביו צער זה, אין הקב"ה מעניש את האדם. ומשפטי ה' הם "אמת לאמיתה", והיינו שאין יוצא אפילו בתוצאה מהמשפט שום שקר.

שמעתי מפי הגה"צ רבי אליהו לופיאן בדרשה בערב ראש השנה, שסגולה גדולה לאדם לצאת זכאי במשפט דראש השנה - שיתעסק בצורכי ציבור, שעל ידי זה הקב"ה יציל אותו מפורענות לתועלת הרבים שאינם צריכים להפסיד או להצטער כשיארע לו חולי או איזה גזירה רעה.

זכורני איך הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה מקדים בתחילת שיחותיו בחודש אלול ואומר: "היום כך וכך ימים קודם ראש השנה", ורק אח"כ היה מתחיל לומר מוסר.

שמעתי מגדול אחד זצ"ל לפרש הפסוק (הושע י"ד ג') "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", שהדרך שבה יוכל האדם לבחון את

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

שחר קמתי: מתי אומרים סליחות? - המנהגים השונים בקהילות ישראל

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

הבוקר, מ"מ ביום ראשון של סליחות מקדימים לומר הסליחות במוצאי שבת קודש בחצות הלילה, לפי שאומרים בהם את הפיוט 'במוצאי מנוחה'. כן הוא מנהג הרבה חצרות מפולין ורוסיה, וכן היה מנהגו של הרה"ק מאפטא זצ"ל.

ומנהג בעלזא אף ביום הראשון לומר את הסליחות לפנות בוקר, ומקדימים לקום יותר משאר הימים כדי לומר הסליחות בעוד לילה כלשון הפייט "בזעקתם בעוד ליל".

סליחות לפני חצות

היו מקומות שנהגו לומר הסליחות בתחילת הלילה קודם חצות, וידוע שהגאון המהר"ם זכותא בשו"ת רמ"ז (סי' ל) יצא נגד מנהג זה, וכתב שישתקע המנהג מכיון שאין ראוי להזכיר י"ג מדות של רחמים בלילה שלא מצינו שהוא עת רצון.

אמנם מצינו גדולים שהתירו לומר סליחות לפני חצות לאותם אנשים שקשה להם להמתין לשעת חצות, שיכולים לומר הסליחות אחר שעה עשירית מחצות היום, דהיינו ב' שעות לפני חצות הלילה, שהרי מצינו בגמרא ברכות שגם בתחילת הלילה הוא עת רצון, וכן המנהג בגור ובקארלין. ובספר 'משמרת שלום' (קוידניוב) כותב, שכמעט ברור לו ששמע מאביו שכך היה נוהג הרה"ק מרוז'ין זצ"ל לומר הסליחות לפני חצות.

ויש שכתבו ליישב המנהג של המקילים לומר לפני חצות, ואמרו ששעת חצות תלוי בזמן חצות בעיר ירושלים שאז מתעוררים הרחמים, ועל כן במקומות שבחול"ל שהוא עדיין תחילת הלילה, אבל אם עכשיו בירושלים הוא כבר שעת חצות, מותר לומר סליחות ותחנונים (ספר 'מחשבת עצה').

סליחות בתפילת ערבית

מנהגם של הספרדים מלונדון ואמשטרדם שאומרים הסליחות בערבית קודם קדיש תתקבל, והטעם, משום שהארצות האלו הן קרות והניסיון הוכיח כי בשעת אמירת סליחות בבוקר נמצאים רק כב' וג' אנשים, וכדי שלא יתבטל מנהג אמירת סליחות תיקנו לאומרן בתפילת ערבית.

להארות והערות ניתן לפנות למכון 'המנהג' במייל: hamenhog@gmail.com

המנהג הנפוץ בקרב עם ה' לקום לפנות בוקר לאמירת הסליחות. בני אשכנז מתחילים לומר סליחות בשבוע שלפני ראש השנה ובני ספרד מקדימים לומר מתחילת חודש אלול.

באשמורת הבוקר

המנהג בזמן הראשונים היה לקום לפנות בוקר קודם עלות השחר, וכפי שכותב המחבר: "נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות". וכן כותב ה'מטה אפרים' (סי' תקפא יא) שזמן אמירת סליחות הוא בסוף הלילה סמוך לאור הבוקר.

במנהגי רבו של המהרי"ל מצינו טעם לדבר, לפי שאמרינן בגמרא עבודה זרה שהקב"ה שט בעולמות בלילה, ובג' שעות אחרונות בבוקר שט הקב"ה בעולם הזה שנאמר (תהלים פח) "אליך ה' שוועתי ובבוקר תפילתי תקדמך", ואז הוא עת רצון, על כן מבקשים הסליחות ותחנונים בזמן ההוא.

ובספר 'מאיר עיני חכמים' הוסיף עוד טעם, לפי שידוע שהמלאכים אינם אומרים שירה בלילה, כמו שמצינו במדרש רבה (בראשית עח, ג) אצל שרו של עשו שביקש מיעקב אבינו "שלחני כי עלה השחר", שהגיע הזמן לומר שירה, וע"כ בתחילת הלילה הקב"ה שט בעולמות ואינו שומע שירה ובסוף הלילה כששט בעוה"ז ושומע שירה מבני ישראל אז נתעורר רחמים רבים על בני ישראל והוא עת רצון שיתקבלו התפילות.

אחר הנץ החמה

הרה"ק רבי אלימלך מדינוב זצ"ל בספרו 'אגרא דפרקא' כותב, שמנהג כמה צדיקים לאחר את זמן אמירת הסליחות בציבור ולאמרו אחר הנץ החמה, ומציין לכתוב בזוה"ק (ח"א דף קעח).

בחצות הלילה

מנהג צדיקי רוסיה לקום בחצות הלילה לומר סליחות ותחנונים, שאז הוא עת רצון על פי הקבלה. ויש שאמרו שכן נהג הבעש"ט הק' זי"ע. וכן כתוב במכתב של נכדו ה'דגל מחנה אפרים' זצ"ל לאחיו הרה"ק רבי ברוך ממעז'בוז' זצ"ל [אמנם המכתב מקורו ב'גניזה החרסונית' שהוכחה כמוזיפת].

ויש מקומות, שאף שנהגו בכל ימי הסליחות לאמרם באשמורת

ירקות מיבול נכרי שעבר עליהם זמן הביעור - האם להנוהגים בהם קדושת שביעית אסור לטלטלם בשבת משום מוקצה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

כיון שלהאוסרים הוא אסור מן הדין הרי הוא מוקצה. ומקורו מדברי החזו"א (סי' מ"ט ס"ק ל"ו ול"ז ע"ש).
 מעתה בנדון השאלה יש כמה וכמה צדדים להלכה, ונבאר את הצדדים בקצור ובתמצית, ולמעשה כל אחד ישאל את רבותיו.
 א. יבול נכרי, דעת רבים מהקדמונים שנוהג בו קדושת שביעית, ה"ה המבי"ט ומהרי"ט והר"ש סירליאו ומהר"י קורקוס והרדב"ז והשל"ה הקדוש והחרדים, וכן מפורש בדברי הרמב"ם בתשובה, ויש שכתבו שאף מרן הבית יוסף חזר בו וסובר שיש לנהוג קדושת שביעית.
 ב. יבול שיש בו קדושת שביעית שעבר זמן הביעור ולא ביערו אותו, נאסר.
 ג. דעת הר"ש הזקן שהובא בקדמונים, שיבול של נכרי אף שהוא קדוש בקדושת שביעית לא נתחייב בביעור, כיון שהגוי אינו מחויב להפקיר, ולא הסכימו לזה הפוסקים.
 ד. דעת החרדים שפירות שלא התבערו בשוגג לא נאסרו באכילה, ויש חולקים, יעוי' משפטי ארץ (פל"ב ס"ג).
 ה. דעת הדרך אמונה שיבול נכרי שהיה בחנות שמוכרת בדרך שליחות בשעת הביעור, לא נאסרו הירקות, העולה מכל האמור שלגבי יבול נכרי יש כמה צדדים להקל שלא נאסרו הפירות, ובוודאי שלא נעשו מוקצה.

שאלה: במהלך סעודת השבת בבית משפחת בלוי הגישו לשולחן את הסלטים. האבא בירר האם כשערכו את הקניות הבחינו מהיכן הגזר, מיבול נכרי או מיבול חו"ל, והבת הגדולה השיבה שהיה כתוב על הגזר שהוא מיבול נכרי. אמר האבא, אם כן אסור לאכול אותו, כיון שבחודש מנחם אב כבר עבר זמן הביעור, וכיון שלא ביערו אותו ולא הפקירו אותו כדין נאסר באכילה.
 אמרה עקרת הבית, אם כן נוריד מהשולחן את כל הסלטים ואת קציצות הדגים שמכילים גזר. אמר הבן הגדול לאביו, אולי המאכלים הם מוקצה, כיון שנאסרו באכילה. נענה לעומתו האח השני, איך יתכן שזה מוקצה, הרי יש אנשים שמקילים בקדושת שביעית ביבול נכרי, יוצא שהמאכלים מותרים להם באכילה, וכל דבר שראוי לחלק מהאנשים אינו מוקצה, כשם שתרומה אינה מוקצה כיון שראויה לכהן, וכך התעורר נידון הלכתי מרתק על שולחן השבת בעניני קדושת שביעית ומוקצה. ובכן, מהי ההלכה לגבי אכילת הגזר וטלטולו?
תשובה: כתב הגרמ"מ קארפ שליט"א בספרו ה' שבת בשבת (ח"ב פ"כ סמ"ז) שדבר האסור באכילה ויש שנוהגים בו היתר, אם האוסרים אותו הוא מחמת מנהג כמו קטניות בפסח, ואותם שלא נוהגים כן מותר להם המאכל, אזי אין המאכל מוקצה, אבל אם להאוסרים הוא אסור מעיקר הדין, כמו ירקות של היתר מכירה בשביעית שדינם כמו ספחים, אז אף שיש אנשים שמקילים בזה,

* תוכנית יומית מענייני דיומא
 בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
 סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
 המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
 הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
 שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
 תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כתובות דף עד

מדוע הלך החזון לבקר חולה שלא הכיר מעודו?

מה בין חכם לרופא

האלמוני, שלא הכירו מעודו ומעודד את רוחו. "פעם בשוב החזו"א מביקור אצל נער חולה בבית חולים, פגשוהו אישים נכבדים ורמים, ואחד מהם שאלו מדוע רבינו נראה מודאג כל כך. והשיב להשואל, אם רבי חיים עוזר או החפץ חיים היה חולה, היית מבין? (בדידי הוה עובדא - עולם חסד יבנה מעשה איש)

מסופר על החזון איש, שפעם אחת בא אצלו רופא ממנהלי בית החולים "אסותא" בתל אביב, ותוך כדי שיחה סיפר לו הרופא דרך אגב, כי אדם גלמוד שוכב בבית החולים, וישיבתו בדד מחמירה את מצבו. למחרת בוקר השתומם אותו מנהל לפגוש את החזו"א בכבודו ובעצמו, יושב לו בבית החולים ליד מיטת החולה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"כמה וכמה אנשים נכשלין בזה מאוד, שכאשר אחד לוקח סחורה מחנות ומראה לחברו אם שוה המקח ששילם, לא די שאינו משבחהו, עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לחברו אם שוה המקח ששילם או לא, לא די שאינו משבחהו, עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד...". אותו אדם, כותב ה'חפץ חיים', אינו מדקדק על עצמו בשעת מעשה לדעת האם באמת יש בסיס לדבריו. אינו יודע כמה שווה אותו חפץ היום, והאם לא השתנה שערו לאחרונה. וגם אם אכן היתה כאן רמאות - אינו מדקדק לברר האם היא היתה בשיעור שיש בו אונאה על פי דין תורה. ופעמים רבות הוא אף מסית את חברו הקונה שיחזיר את הסחורה למוכר - "ואם לא ירצה לקבלה ממך, לא תשלים לו המעות שאתה חייב לו", וכו' וכו'. ולכן - "מה מאוד ראוי שלא להתערב בעניינים כאלו, אם לא שיתבונן היטב בכל מה שכתבנו לעיל, ואז יהיה ה' בעזרו שלא יבוא שום מכשול על ידו".

אתמול למדנו על האופנים שבהם מותר לאדם שידוע שרימו את חברו בענייני מקח וממכר, להודיע לו על כך. בהלכה הנלמדת היום מוסיף ה'חפץ חיים' עוד תנאי, והוא, שרק אם הוא מכיר את חברו, ויודע שאכן ינהג לפי דין תורה ויתבע את המוכר לבית דין, מותר לו להודיעו כי רימו אותו. אולם אם הוא יודע שחברו יעשה דין לעצמו, כגון שיתפוס מהמוכר סחורה, או לא ישלים לו את הסכום שנותר חייב לו על המקח, עליו להיזהר מלגלות לו. לסיום, מסכם ה'חפץ חיים', כי ישנם בסך הכל שמונה פרטים כדי שיהיה מותר לגלות לאדם שהונו אותו במקח, ולא מצוי שיתקבצו כולם, ומוסיף וכותב: "ועתה אחי, ראה גם ראה איך שבעוונותינו הרבים כמה וכמה אנשים נכשלין בזה מאוד, שכאשר אחד לוקח סחורה מחנות וקנה אותה במשיכה כדי, ומראה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם מותר לקרוא בתורה באמצע פסוקי דזמרה?

אינו רשאי להפסיק בדיבור כדי לבקש מהגבאי לעשות עבורו 'מי שבירך', וכדומה.

ולכתחילה, אין לקרוא למי שנמצא באמצע פסוקי דזמרה לעלות לתורה, אלא אם כן מדובר בכהן או בלוי, ואין כהן ולוי אחרים בבית הכנסת. ואם אין מי שיקרא בתורה, מותר להפסיק באמצע פסוקי דזמרה, ואף באמצע קריאת שמע וברכותיה, ולקרוא, מפני כבוד התורה.

[משנ"ב, נא, ג, וביה"ל ד, ד"ה ואפילו; וראה משנ"ב ג; בו"מ דרשו, 17]

העומד באמצע אמירת פסוקי דזמרה, ובבית הכנסת כבר הגיעו לקריאת התורה, וקראוהו לעלות לתורה - יעלה ויברך לפני הקריאה ולאחריה, ואף יקרא בלחש יחד עם ה'בעל קורא', כדין. ואם הוא עומד סמוך לסיום 'פרק' בפסוקי דזמרה, (ראה במקורות), ויכול לסיים את הפרק תוך כדי הליכתו לכיוון הבימה, ללא שיעכב את הציבור, עדיף שיסיים את הפרק בטרם יברך.

ואם שאלו הגבאי לשמו, רשאי להשיב לו, מפני הכבוד. אולם,

האם מותר להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לצורך אמירת 'קדיש יתום'?

עם הציבור. ויש שכתבו, שרשאי אף לומר את ההוספות הארוכות שבקדושה של שבת, כגון "אז בקול רעש גדול".

וכן מותר לברך 'אשר יצר' באמצע פסוקי דזמרה, אך עדיף להמתין עד ל'בין הפרקים', (ראה במקורות). ונחלקו הפוסקים, אם מותר להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לצורך אמירת 'קדיש יתום'.

[שו"ע נא, ד, משנ"ב ח, וביה"ל ד"ה צריך; וראה משנ"ב ג; בו"מ דרשו, 12-13]

השומע ברכה באמצע פסוקי דזמרה, יענה עליה אמן, אף אם הוא עומד באמצע פסוק, ובלבד שאינו באמצע ענין. ולדוגמה: בפסוק "יָכַר רַב טוֹבָךָ בְּיַעַר וְצִדְקָתְךָ יְרַנְנּוּ", יכול להפסיק לעניית אמן בין המילים "ביעור" ו"צדקתך", אבל לא בין המילים האחרות, כגון בין "רב" ל"טובך", או בין "וצדקתך" ל"ירננו". ברם, לקדיש 'ברכו', וקדושה, יענה אף באמצע ענין.

והפסקה לקדושה, פירושה - לומר את הפסוקים 'קדוש' ו'ברוך' יחד עם הציבור. ויש שכתבו, שיאמר גם את הפסוק 'ימלוך' יחד

השומע ברכות השחר באמצע תפילתו - האם חייב לענות אמן?

אחר אינה חובה, אלא רשות, ולכן, כאשר ניכר שאינו שייך לציבור זה, ואם יענה עמהם, יפריע הדבר לכוונתו בתפילה, אינו מחויב לענות עמהם. אולם, יש אומרים, שחובה לענות לקדיש ולקדושה אף באופן זה; ויש מהם שכתבו, שמטעם זה לא יתפלל במקום ששומעים קדיש וקדושה ממנינים אחרים, כדי שלא יפריע הדבר לכוונתו בתפילה.

[בו"מ דרשו נא, 7 ו 14, ויקכה, 3]

הלומד תורה, או מתפלל באופן שמותר לו לענות 'אמן', כגון שעומד בפסוקי דזמרה, ויש בסביבתו כאלו האומרים בקול רם ברכות השחר, ואם יענה על ברכותיהם יפריע הדבר לריכוזו בלימוד או בתפילה, או שבשל כך יאחר את מועד התפילה בציבור - יש שהורו, שהוא פטור מלענות על ברכותיהם.

ובדומה לכך, השומע באמצע תפילתו קדיש או קדושה ממנין אחר - יש אומרים, שהענייה לקדיש ולקדושה ששומעים ממקום

* חכמינו ז"ל אמרו שאדם צריך ללמוד בכל יום מקרא, משנה וגמרא. ולכן הנהיגו הגאונים לומר בכל יום לאחר פרשת התמיד, את פרק המשניות 'איזהו מקומן', ואת הברייתא 'רבי ישמעאל אומר'.

* ברכות 'ברוך שאמר' ו'ישתבח', לא הוזכרו בתלמוד בבלי. ומשום כך, ברכות אלו אינן חמורות כשאר הברכות. והיינו, שכל ברכה שהוזכרה בגמרא, אסור לענות באמצע אמירתה אמן על ברכות אחרות, ואילו באמצע אמירתן של ברכות אלו, ברוך שאמר וישתבח, מותר לענות אמן על כל הברכות, אולם, אין לענות אמן על ברכות ברוך שאמר וישתבח באמצע אמירת ברכות אלו עצמן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה פירוש המושג 'הקף גויל'?

סביבותיה, צורתה ניכרת היטב. ויש אומרים, שדין זה הוא הלכה למשה מסיני.

ואם בשעת הכתיבה היו האותיות מוקפות גויל, ולאחר מכן נחתך הקלף והאותיות הגיעו לקצה הקלף, או שנוצר נקב בקלף בצמוד לאות - האותיות כשורות, אך לכתחילה צריך לתקן זאת. וראה במקורות בנוגע לאותיות שהתחברו לאחר הכתיבה.

[שו"ע לב, טו, משנ"ב לד, וביה"ל ד"ה אבל; וראה משנ"ב נד; ביאורים ומוספים דרשו, 59-60]

בכתיבת סת"ם, כל אות צריכה להיות מוקפת בקלף כל עבריה, בצידה החיצוני; והלכה זו מכונה 'הקף גויל'. בְּשֵׁל הַלְכָה זו יש להקפיד על שלושה דברים: א. מרווח בין קצה הכתב לקצה הקלף, כדי שהאותיות לא תגענה עד לקצה הקלף. ב. הפרדה בין האותיות. ג. שלא יהיה נקב בקלף בצמוד לאות.

מקור הלכה זו, הוא מדרשת חכמינו ז"ל: "וְכַתְּבֶתֶם - כתיבה תְּמָה", כלומר, כתיבה שלמה, והיינו, שכאשר האות מוקפת בקלף

הלוח היומי

כ"ב אלול | רבי יעקב הלוי ב"ר משה מולין (סגל) זצ"ל, המהרי"ל, אבי מנהגי אשכנז, בעל ספר ושו"ת מהרי"ל, ר"י במגנצא ורבה של העיר מייניץ

היום הוא יו"ט במגילת תענית שבו חזרו להרוג את המשומדים. במגילת תענית (אלול, טו) נאמר: "בעשרין ותריין ביה תבנא לקטלא משמדיא [תרגום: "בעשרים ושנים בו (באלול) שבנו להרוג משומדים"]. מפני שהיו גוים שרויים בארץ ישראל, ולא יכלו ישראל לשלח יד ברשעים שבהם, עד שיצאו משם. וכיון שיצאו משם, המתינו להם שלשה ימים אם יעשו תשובה. כשראו שאין עושין תשובה, נמנו עליהם והרגום. יום שהרגום עשאוהו יום טוב".

יארצייט:

קפ"ז: רבי יעקב הלוי ב"ר משה מולין (סגל) זצ"ל, המהרי"ל, אבי מנהגי אשכנז, בעל ספר ושו"ת מהרי"ל, ר"י במגנצא ורבה של העיר מייניץ. תק"מ: רבי אלחנן ב"ר שמואל-זאנוויל אשכנזי זצ"ל, רבה של דנציג ובעל סדרי טהרה, שיורי טהרה, חידוד הלכות ושיורי לקט. תרס"ג: רבי מרדכי דב ב"ר משולם זושא יצחק (אורבך) טברסקי זצ"ל, מהורנוסטייפל, בעל עמק החכמה, עמק שאלה, חיבור לטהרה ועוד.

תרס"ו: רבי ישכר בער (בערצ'י) ב"ר מרדכי (מנדבורנא) לייפר זצ"ל, כיהן ברבנות בבוכניה, סעליש וסאטמר.

תרפ"א: רבי יוסף חיים ב"ר יאודה הכהן זצ"ל, ראב"ד לעדת המערביים בי-ם ור"מ בישי' פורת יוסף, בעל מנחת כהן, ועוד.

תשנ"ט: רבי חנוך העניך ב"ר דב צבי קרלינשטיין זצ"ל, ר"מ בישיבת היכל התורה ובעל חוק המלך ועוד.

תשע"ז: רבי יוסף חיים ב"ר יצחק סיטרוק זצ"ל, רבה הראשי של צרפת.

וצריך אתה לדעת כי כל המבין י"ג מידות ויודע פירושו ועיקרן ומתפלל בהם בכוונה אין תפילתו חוזרת ריקם, אלא אם כן היו בידי עבירות שמעכבות זה.

(רבינו בחיי שמות לד)

אמירתם בכוונה מעוררים רחמים גדולים בעולמות העליונים, והזכרתם היא סגולה נפלאה לכפרת עוונות.

(יסוד ושורש העבודה יא, ח)

נשתדל היום ללמוד את פירוש י"ג מידות ולכוין בעת אמירתן ונוכה שתפילתנו תתקבל ויתכפרו עוונותינו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il